

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 91 28

F: 01 478 90 21

E: gp.mkgp@gov.si

www.mkgp.gov.si

Sindikat kmetov Slovenije

sindikat.kmetov.slovenije@gmail.com

KGZS

kgzs@kgzs.si

ZZS

info@zss.si

Panvita d.o.o.

info@panvita.si

Številka: 014-191/2024/5

Datum: 28. 10. 2024

Zadeva: Odgovor na pobudo deležnikov za prestavitev datuma obvezne pokritosti tal s prezimnim posevkom v shemi INP 8.06 Ozelenitev ornih površin prek zime, operacijah NV.1 Vodni viri in NV.13 Varovalni pasovi ob vodotokih v okviru intervencije KOPOP – Naravni viri ter pri izpolnjevanju zahtev v okviru pogojenosti za DKOP 5 in DKOP 6 v letu 2024

Spoštovani,

v preteklem tednu smo na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano: v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) s strani deležnikov prejeli več pobud za prestavitev datuma obvezne pokritosti tal s prezimnim posevkom v shemi SOPO INP 8.06 Ozelenitev ornih površin prek zime (ZEL), operacijah NV.1 Vodni viri (VOD) in NV.13 Varovalni pasovi ob vodotokih (PAS_VOD) v okviru intervencije KOPOP – Naravni viri ter pri izpolnjevanju zahtev v okviru pogojenosti za DKOP 5 in DKOP 6 v letu 2024.

V pobudah pojasnjujete, da letošnje izredno težavne vremenske razmere z obilico padavin in poplavami, kmetom močno otežujejo ali onemogočajo izpolnitev zahtev po pokritosti tal na številnih površinah, ki so vključene v shemo ZEL ali operacijo VOD oziroma PAS_VOD, ter izpolnjevanje 39. in 42. zahteve pogojenosti za DKOP 5 in DKOP 6.

Nadalje predlagate, da se rok za izpolnitev zahtev pri shemi ZEL, operacijah VOD in PAS_VOD oziroma pogojenosti, prestavi s 15. novembra 2024 na 1. december 2024 za celotno območje Slovenije.

V nadaljevanju podajamo naslednje pojasnilo:

Po podatkih Agencije RS za okolje (v nadaljnjem besedilu: ARSO) je bil letošnji september na območju celotne Slovenije nadpovprečno namočen. Kazalnik višine padavin je znašal 169 %, kar letošnji september uvršča na peto mesto najbolj namočenih septembrov od leta 1950. Na državni ravni je višina padavin presegla dolgoletno povprečje. Največ padavin je bilo zabeleženih v severozahodni in severni Sloveniji, Slovenskem primorju ter na Notranjskem, kjer je kazalnik višine padavin znašal med 180 in 220 %, ponekod celo več kot 270 %. Obilne padavine so se nadaljevale tudi v mesecu oktobru. Podatki ARSO za mesec oktober na vseh 15 reprezentativnih postajah izkazujejo nadpovprečno količino padavin, kar je povzročilo močno razmočenost tal in nasičenost z vodo. Na nekaterih območjih so zemljišča še vedno poplavljeni, voda pa še naprej odteka s kmetijskih površin. Vremenska napoved napoveduje tudi občasne padavine v prihodnjih dneh. Zaradi nizke evapotranspiracije se tla ne morejo osušiti in ostajajo nasičena z vodo, ki zelo počasi odteka. To stanje onemogoča spravilo posevkov z njiv, razvoz organskih gnojil, obdelavo in pripravo na setev prezimnih posevkov.

Kljub omenjenim podatkom ARSO ministrstvo nima pravne podlage za premik roka obveznosti pokritosti tal z zelenim pokrovom, ki je določen za obdobje od 15. novembra 2024 do 15. februarja 2025. To obdobje je namreč opredeljeno v uredbah in je zaradi zimskega časa ter obilnih padavin najbolj podvrženo eroziji in spiranju hranil iz tal.

Nosilec kmetijskega gospodarstva, ki je zavezan k izpolnjevanju zahtev DKOP 5 ali DKOP 6, in je oddal zahtevek za shemo ZEL ali je vključen v operacije VOD ali PAS_VOD ter zaradi posledic višje sile ne bo mogel pravočasno izvesti setve za zagotovitev zelenega pokrova v navedenem obdobju, mora Agenciji RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: agencija) sporočiti višjo silo po običajnem postopku. To lahko stori v 15 delovnih dneh od dneva, ko je upravičenec to zmožen storiti, na predpisanem obrazcu, ki je skupaj z navodili za izpolnjevanje dostopen na povezavi:

<https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/ARSKTRP/SNP/ZV-2024/Obrazec-za-sporocanje-visje-sile.pdf>.

Glede na podatke ARSO nosilcu kmetijskega gospodarstva pri sporočanju višje sile ni treba prilagati dokazil.

POZOR: V primeru zahtevkov za shemo ZEL ter operaciji VOD in PAS_VOD mora nosilec kmetijskega gospodarstva zagotoviti setev primernih kmetijskih rastlin, ki bodo omogočile zeleni pokrov ornih površin še znotraj zahtevanega obdobja takoj po prenehanju višje sile. Če nosilec kmetijskega gospodarstva setev zaradi višje sile izvede kasneje in pravočasno predloži obrazec za sporočanje višje sile:

- je za shemo ZEL upravičen do celotnega plačila, kljub temu da bo zelen pokrov zaradi višje sile vzpostavljen kasneje in ne bo viden na najmanj 70 % ozelenjene površine, pri čemer pa mora izpolnjevati tudi druge pogoje upravičenosti te sheme;
- se pri operacijah VOD in PAS_VOD plačilo dodeli v celoti ne glede na to, da zaradi višje sile njivske površine ne bodo pokrite z zeleno odejo najmanj 220 dni v koledarskem letu, zelen pokrov pa ne bo viden na najmanj 70 % ozelenjene površine, izpolnjene pa bodo tudi druge zahteve za izvajanje teh operacij.

Nosilec kmetijskega gospodarstva mora prenehanje višje sile in izvedbo setve agenciji pisno sporočiti, kar lahko stori prek aplikacije Sopotnik (na ustreznem GERK) ali pa pošlje pisno obvestilo agenciji.

Na primer: »Dne XX. YY. 2004, sem lahko za shemo _____ ali operacijo _____ izvedel setev, ker je višja sila, namočenost zemljišča, ki je onemogočala setev, prenehala.«

Če nosilec kmetijskega gospodarstva ne izvede setve po prenehanju višje sile:

- za shemo ZEL, kljub sporočanju višje sile, ni upravičen do plačila in mora umakniti zahtevek za to shemo;
- se pri operacijah VOD ali PAS_VOD na podlagi sporočene višje sile prizna izpolnjevanje obveznosti, plačilo za omenjeni operaciji pa se zniža v skladu s Prilogo 6 (Katalog kršitev in upravnih sankcij) Uredbe o plačilih za okoljske in podnebne obveznosti ter naravne ali druge omejitve iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 (Uradni list RS, št. 30/24 in 78/24).

Nosilec kmetijskega gospodarstva zahtevke za shemo ZEL lahko umakne najpozneje do 28. marca 2025, vendar priporočamo, da to stori čim prej zaradi morebitnih pregledov na kraju samem.

S spoštovanjem,

Pripravili:
Metka Valek
mag. Jana Paulin
Marjan Dremelj

mag. Ervin Kosi
državni sekretar

Poslano:

- naslovníku, po elektronski pošti

V vednost:

- agencija, aktrp@gov.si